

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

an 54 Lei
jumătate 27 Lei
America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos
Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 3 Lei
a doua și a treia oră 2 Lei

Cumintenia satelor.

Trăim zile grele și rele. Banul nu ban, vorba nu-i vorbă. Lăcomia după cri n'are margini. Cinstea și omenia s'at fiori tot mai rari în valea plângerilor. Tălăriile, nedreptățile se țin lanț. I frică de Dumnezeu, nici rușine de oameni! Când cetești o gazetă, te simți la marginea unei prăpăstii: îți vine să renunți de atâta răutate și blămate, câtă vede soarele în drumul de fiecare zi. Și fără voie te prinde o teamă și o teamă: oare unde vom ajunge, care va fi sfârșitul?

Și dacă ar sta lumea și țara numai pe gurile rele, cari poartă vești-povești răvurate și inchipuite de-avalma, ar fi de noi. Și dacă s'ar face în țară mai răul scris în gazetele jidovești, trebui să desnădăduim.

Dar avem noi un noroc mare, care ne dă tărie și ne asigură isbânda: cumintenia satelor. Sufletul ți se umple de bucurie, când vezi hărnicia așezată, și șteea cuminte care poartă brațele muncitoare ale oamenilor noștri din zori de dimineață până în seară, până-ce turcii se hărțesc cu grecii și „opozitia” noastră se desparte de cap cu guvernul. Și-ți crește inima când vezi setea după lumină, după tot și multă lumină, care frământă sufletul poporului nostru, mai ales a generației tinere. S'ar părea că într'un an să îngropăm întunecul de veacuri, în care ne-a încătușat domnia strămoșilor. În gazeta aceasta se scrie săptămână de săptămână câte ceva „de în sate”, câte-un mic eiob de oglindă, care arată mișcarea către lumină din țara noastră. Se spune scurt: a fost un lucru aiei, reprezentare cu declamări, dincolo. Cetitorul trece în grabă și șire și nu-și dă seama, ce lucru are, ce lucru nespuse de greu, dar și atât de folositor este: „Teatru în X”, deschiderea bibliotecii de dincolo! Aceasta-i adevărata muncă, prin care în birui! Iată o pildă din *Vereșmori*: „În anul 1922 am ținut (cu școlarii și cu primea crescută) 12 reprezentații teatrale — unele-declamatorice. S'au jucat între altele:

Preținii și nepreținii țaranului, Poemul Unirii; Iubirea meseriilor, Ce poate Lenevia, În sat la Tânguești, Ruga dela Chișitâu, Lăcomia, ș. a. (în total 27 piese). S'au cântat în două și mai multe voci 17 bucăți corale: Imnul regal; Pe al nostru steag, Trei colori, Ardealul, Tunurile bubue, Așa-i românul, Marșul lui Tudor, Cântecul lui Horia și altele. — S'au declamat 19 poezii potrivite, cele mai multe din Coșbuc. — La „casa națională” foarte cercetată (1), se găsește: Voința și Dacia (până la încetare), Patria, Unirea Poporului, Foaia Poporului, Libertatea, Neamul românesc pentru popor, Câmpul, Puiul calicului, Glasul Libertății. — În bibliotecă avem peste 200 volume (cărți de istorie, economie, povești, teatre).

„Cum arată și numai datele de mai sus comuna a făcut anul trecut un frumos pas spre lumină. Mulți tineri, cari uită cetitul, de dragul teatrelor l-au învățat din nou și azi ceteșc fluent. Mi-a fost dat să văd tineri la plug, cari în timpul odihnei ceteau cu stăruință. La desele probe de teatru și cor, la ședințe, zi de zi la casa națională oamenii au avut în mijlocul lor pe intelectuali, dela cari au învățat multe bune și frumoase. Știu să se poarte mai corect, și, mai ales, au făcut mare spor în pronunțarea corectă a cuvintelor. — S'a dezvoltat gustul de cetit. Casa națională, mai ales în sărbători, atrage pe toată lumea, spre marea părere de rău a crișmelor, cari rămân goale.

„Din venitul curat al celor 12 reprezentații (6230 lei) s'a făcut bină statornică, s'au făcut 20 scaune, 4 mese, cuptor, lampe, dulap la casa națională, cărți, gazete, tablouri istorice, așa că pentru toate binefacerile ei casa națională nu cere dela oameni bani de cheltuială.

Vom stăru și pe viitor în calea apucată, căci roadele se pot prinde cu mâna.”

Ce să zic la aceasta scrisoare alta, decât: cu Dumnezeu înainte!

Fie, ca toate comunele noastre să învețe din frumoasa pildă a Vereșmoriului și să facă la fel.

— **Sărbătoarea școlilor din Blaj.**
Ziua de Trei Ierarhi este sărbătoarea școlilor din Blaj, care se prăznuiește an de an cu mare însuflețire. Anul acesta s'a slujit întâi sfânta liturghie de către directori și profesori; apoi s'a ținut obișnuita serbare în sala de gimnastică, ținând vorbirea de deschidere elevul Gheorghe Mărcușiu din clasa a opta și declamând românește Septimiu Todoran cl. VIII., latinește Zeno Rusu cl. VIII., grecește Laurențiu Frățilă cl. VIII., franțuzește Liciniu Pop cl. VII., iar nemțește Ionel Rusu cl. VII. Sara s'a ținut vestitul bal al studenților în foarte frumoasă împodobită sală de gimnastică. Elevii și-au petrecut foarte bine și drăguț până către dimineață. Din venitul curat se plătesc leacurile pentru elevii săraci.

De-ale politice.

In jurul „Constituției”.

Vânzoala cea mare a politice din țara noastră se dă acum în jurul Constituției, adică a legii de temelie, al cărei plan se desbate acum în secțiile Parlamentului. Secțiile sunt nește sfaturi mai mici, pe cari le țin parlamentarii împărțiți în cete, prin tragere de sorți, în cari se mai face cea din urmă netezire a unei legi înainte de ce ar ajunge la desbatere în adunările celea mari.

Guvernul își dă toată silința ca să facă Constituția. Partidele din opoziție însă, stau tot pe punctul de vedere de până aci, că adevărat să nu se facă acum, cu aceste Corpuri Legiuitoare, marea lege a țării. La lupta opoziției s'a alăturat de curând și d. *Toma Stelian*, fost membru al Partidului Liberal, care încă cere într'o scrisoare din „Universul”, să se amâne facerea Constituției. Partidul Național a ținut Duminecă în 11 Februarie o mare adunare la București, unde și-au spus părerile lor la toți fruntașii de dincoace și de dincolo ai acestui partid. Dar nu știm încă ce hotăriri s'au luat în adunarea dela „Dacia”. Până Miercuri, când scriem aceste știri, ele încă nu au răsbătut până aici. În orice caz luptele politice vor fi inverșunate.

Mișcarea studenților.

În vremea din urmă s'a făcut multă vorbă, atât în București cât și orașele mai mari ale țării, în legătură cu mișcările tinerilor dela școlile celea înalte. Știm, că studenții creștini ai acestor școli au cerut să fie puși evreii de prin Universități mai la locul lor, că de-o vreme încoace nu mai încăpeau de ei. În legătură cu acestea cereri s'au întâmplat și bătăi. Au dat și creștinii, dar au dat și jidanii. Ba unii s'au purtat chiar destul de obraznic.

Urmarea bătăilor a fost, că Universitatea din București s'a închis, iar pe la celealalte încă nu se țin cursuri. Ba unii studenți au fost și puși la închisoare. Mai trist e, că profesorul Iorga a fost huiduit chiar de unii studenți creștini, fiindcă marele învățat căuta să potolească mișcările studențești. Oricum un profesor ca Nicolae Iorga nu trebuia supus la această durere.

Guvernul a luat măsuri să se curme nerânduicelile. Și poate că se va deschide iarăș mai târziu universitatea din București.

Din lumea largă.

Ce-i nou în Răsărit.

După ruptura dela Lozan, țările sunt în o aerbere tăcută. Delegații Turcilor, în frunte cu Ismed Pașa, au plecat și ei acasă, peste București, ca să ducă veste lui Kemal Pașa la Angora, despre ceea ce s'au întâmplat la conferință. Până vor sosi acești delegați la Kemal și până când stăpânul de astăzi al Turciei nu-și va spune cuvântul său, de pace ori de război, lucrurile stau deocamdată înureate. Alătu doar s'a făcut, că aproape toate Marile Puteri ș'au trimis vapoare de război în apele turcești, așteptând acolo desfășurarea întâmplărilor. De s'or mișca Turcii în vre-un chip dușmănos, acelea vapoare vor fi gata să înceapă numai decât focul de tunuri asupra malurilor turcești. În acest caz, războiul va izbucni cu toată furia și nu se poate prevedea, unde va ajunge.

De altminterlea ceea mai nouă știri din Răsărit și despre întâmplările de acolo, sunt următoarele:

Ismed Pașa la București. În drum spre casă, căpetenia delegației turcești, s'a oprit și la București, unde a avut o întâlnire cu d. Duca, ministrul de externe al României. Nu se știe ce-au vorbit cei doi diplomați, însă Ismed a vorbit cu mai mulți gazetari și le-a spus, că Turcii nu socotesc deplină ruptura dela Lozan, așa că poate să se facă alt sfat undeva, cu mai bune sorti de reușită. Ei însă, adică Turcii, sunt gata să-și apere cu toată tăria drepturile și, dacă trebuie, nu se feresc nici de război. Oștile turcești stau gata pentru orice întâmplare. Firește, Ismed a mai spus, că nu delegații turci sunt de vină pentru neiscălirea contractului dela Lozan. În orice caz, a zis Ismed Pașa, vom vedea ce va hotări guvernul dela Angora și Kemal. — Delegația turcă a plecat din București încă la începutul săptămânei trecute.

La Smirna, în apele de lângă coasta Turciei, a fost în vremea din urmă un pic de acățatură. Comandantul turc al acelei cetăți a vestit toate vapoarele străine, în deosebi franceze și engleze, aflătoare în apropierea ei, să plece numai decât din vederea portului, căci altfel vor fi izgonite. Pentru plecare le-a și pus termen de o zi și o noapte. Această poruncă a Turcului a necăjit rău pe Francezi și Englezi. Un vapor englezesc tocmai în ciuda opreliștii s'a apropiat de Smirna și-a căutat să vorbească cu comandantul turc. Nu știm încă ce s'a ales din această nouă acățatură.

România noastră în încurcăturile din Răsărit nu e amestecată, deși delegații ei încă au fost la Lozan. Ea nu s'a declarat de partea nimănui și, dupăcum se vestește, nici nu are de gând să se amestece, de cumva ar ajunge treaba la încăierări.

În Ruhr lucrurile stau tot precum le știm. Francezii și Belgienii se țin tare și nu au de gând să iasă de-acolo, până nu-și scot drepturile și cu puterea.

La Memel, în granița Litvaniei, lucrurile merg spre potolire. Guvernul din Kovno a fost provocat să-și retragă trupele și e nădejde, că le va și chema acasă.

În Irlanda veșnica răscoală încă e pe cale de a-se curma. »Sinfeiniștii«, apripii revoluționari, au început să depună armele. Li-s'a făgăduit iertare tuturor celor ce până la 18 Februarie se vor potoli, depunând armele.

Grăunțe sufletești

Jurământul strâmb.

La sfântul evangelist Mateiu (5,37) ne spune Domnul, că jurământul „dela cel rău este“, pentrucă dacă oamenii n'ar fi căzut prin păcatul lui Adam, astăzi n'ar fi lipsă de jurământ. Numai dupăce răul a cuprins inimele oamenilor a intrat adevărat în obicei jurământul; numai dupăce s'a văzut necredința și stricăciunea oamenilor, au început oamenii să-l cheme pe Dumnezeu de martor, ne spune sfântul Ioan Gură de Aur. Asemenea este jurământul leacurilor, îl întrebunțează omul numai când e de mare lipsă, zice sfântul Augustin, iar un alt sfânt părinte asemănă jurământul cu băta în mâna ologilor. De aceea nu este iertat să ne jurăm pentru toată nimica. „Și de au jurat în deșert, nu se va îndrepta, că se va umplea de aduceri casa lui“, zice sfânta Scriptură.

Jurământ n'avem să facem, decât atunci când suntem provocați din partea judecătoriei. Atunci însă jurământul nostru trebuie să fie *adevărat*, adevăat așa trebuie să jurăm, dupăcum simțim. O pildă frumoasă de jurământ drept aflăm în istoria strămoșilor noștri, Romanii. Era pe la anul 250 înainte de nașterea Mântuitorului. Romanii purtau războiul cu Carthaginienii. Într'o bătălie fu prins de cătră Carthaginienii însuși conducătorul oastei romane, Regulus. După șase ani de închisoare Carthaginienii îl trimiseră la Roma, pentruca să ceară pace. Înainte de plecare însă îl constrânseră, să joare, că dacă Romanii nu vor încheia pace, se va întoarce la Carthagina. Sosit la Roma Regulus merse în Senat, le povesti Romanilor slăbiciunea Carthaginienilor și-i însufleți la luptă și apoi se hotări să plece iarăși la Carthagina. Romanii, până și cel mai mare preot, îl reținură, ei însă răspunse: „Nu mi-e frică întru atâta de chinurile Carthaginienilor, cât mai mult de urmările jurământului strâmb“. Și dupăce a sosit în Carthagina, aceștia l'au răstignit. Apostolul Petru în schimb a jurat strâmb în foisorul arhierului. Drept că, în schimb, păcatul acesta și l'a deplăns o viață întreagă.

Să nu jurăm în doi peri, adevăat *jurământul nostru să nu aibă două înțelesuri*. Toma Morus, cancelarul Angliei, mort la anul 1535, a fost prins, aruncat în temniță și judecat la moarte de cătră regele Enric al optălea, pentrucă nu aproba persecuția bisericii catolice din Anglia. Cancelarul (un fel de ministru președinte), care stătu 13 luni în temniță, s'ar fi putut scăpa de moarte, dacă ar fi jurat, că se va supune tuturor poruncilor regelui. Prietini îi sfătuiră, să jure în forma aceasta: „Jur, că mă voi supune tuturor poruncilor Domnului și Regelui meu“, înțelegând prin aceasta pe Domnul și Regele tuturor, adevăat pe Dumnezeu. Toma Morus însă răspunse, că el nu poate jura în doi peri, și suferi mai bucuros moartea. — Înainte de a jura, trebuie să *cumpănim bine, ceea ce avem de gând să jurăm*, nu cumva să pățim și noi ca Irod împăratul, care se jurase, că va da fetei Irodiadei tot ce dorește, până la jumătate din împărăția sa, dacă va juca odată după placul său. Iară fata a cerut capul lui Ioan Botezătorul, ceea ce împăratului nici prin minte nu-i trecuse, când jurase. — Jurământul nostru mai trebuie apoi să fie *drept*, adevăat noi numai așa ceva putem făgădui prin jurământ, ceea ce este iertat. Să nu facem ca dușmanii sfântului apostol Pavel, cari s'au juruit, că n'o să mânânce și să bea nimica, până nu vor fi ucis pe Pavel.

Celce joară strâmb, face păcat foarte mare și-și atrage blăstămul lui Dumnezeu asupra-și precum și iadul.

„Tot celce jură strâmb de acum înainte până la moarte se va pedepsi“, zice rocoul Zaharie. Iară Dumnezeu pedepse adeseori pe celce joară strâmb cu moarte praznică. Sedechia, regele Iudcei, a jurat dință lui Nabuchodonozor, regelui Babilon, dară dupăceea și-a călcat jurământul. Dumnezeu numai decât i-a și spus, prin proroc Ezechiel, că va primi aspră pedeapsă și muri în Babilon. Și de fapt, nu peste mult venit Nabuchodonozor, i-a scos ochii și l'a în Babilon, unde a murit în prinsoare. Regele Vladislav al Ungariei a încheiat pace cu Murat II, sultanul turcilor, și pacea a intrat cu jurământ. Cu toate acestea a reînceput războiul, dar a fost bătut la Varna în 1444 omorît, împreună cu toți boierii săi. Dar și decătoria pedepsește foarte aspru jurământ strâmb. Așa de pildă împăratul Carol cel Mare care a trăit în veacul al optălea după nașterea Domnului, a dat poruncă în țara sa, ca celce joară strâmb să li-se taie mâna dreaptă, mai târziu a ușurat această pedeapsă, poruncind să li-se taie numai cele trei degete cari au jurat. De altfel toată lumea știe, că oamenii, cari au jurat strâmb, pedeapsa Dumnezeu îi ajunge cât de târziu, și încă lumea aceasta.

A se jura pe ușor, pentru tot nimica, tot asemenea păcat destul de mare, pentru Dumnezeu nu poate lăsa, ca să i-se ia nume în deșert. Și apoi mai este și primejdia, celce se joară tot mereu, foarte ușor alui și la jurământ strâmb. De aceea e bine ascultăm porunca lui Dumnezeu, care spune: „Să nu iei numele lui Dumnezeu în deșert“.

Un nou mijloc de a stărpi tăciunele din grăul de sămânță.

Plugarii noștri știu, că sângurul mare de a stărpi din sămânța de grău tăciunele, piatra vânăată. Se ia adevăat 1 kg piatră și se topește în 200 litri de apă și apoi se adăugă în această zamă grăul pe care dorim să-l mănâncăm, ținându-l cel puțin 12—16 ore. Scopul este să se scoată din grău, și-l mai înturnăm 2—3 ori până e destul de svântat.

Cei ce au făcut astfel, au putut observa că grăul lor a scăpat de tăciune, nu însă tot. Piatra vânăată adevăat nu e în stare să omorât tot tăciunile.

Cititorul nostru din Viena, studentul Academia comercială Victor Moldovan, ne-a scris, că profesorul lor de chimie și știința mănăstirii, inginerul Kortinzi, a aflat un nou mijloc de a stărpi tăciunele din grău. Metodul acesta e însă mult mai sigur decât cel cu piatră vânăată. Iată care este:

Se cumpără dela apotecă 1/4 (un pic) de litru de formalin de 40%, care se va adăuga în 100 litri de apă. În această zamă punem grăul de sămânță, îl învărtim bine, iar lărgăm la suprafața apei (hoaspe și lărgăm scoatem afară cu ajutorul unui ciur. Grăul ținem în zama aceasta mai mult de o jumătate de oră, nici nu punem în apă mai mult litru de formalin, pentrucă altfel grăul își pierde puterea și nu mai încolțește.

Plugarii noștri, a căror holde suferesc de tăciune, încerce metoda acestor oameni, atât mai vârtos, că nu este cu mult mai sigur decât cel cu piatră vânăată, iar pe când piatră vânăată nu este sigură, formalinul este sigur. Un kilogram de piatră vânăată costă ca 3 Lei, pe când 1/4 de litru de formalin 3 Lei. Așadar nici deosebirea de preț nu este mare. Cei ce au încercat, să ne scrie apoi să arătăm la anul, că metoda cel nouă este în Ardeal.

DE PRIN SATE.

Din părțile Sălajului.

În comuna *Unimăt* din județul Sălajului înființat o Casă de cetire sub numele: *Casa de cetire „Grigore Pop”*, avându-se în vedere scopul mareț de-a răspândi în popor o învățură bună prin cărți românești și creștinești. Comuna Unimăt se găsește spre granițele țării și poporul nostru de acolo este foarte dornic să învețe o limbă în grai românesc. De aceea vrednicii conducători ai acelei case de cetire, roagă călătorii pe toți oamenii de inimă, să le trimită în comuna Unimăt cărți românești scrise pe înțelesul poporului, pentru care binefacere sătenii doritori să învețe și de luminare din Unimăt le vor fi foarte recunoscători. Numele dăruitorilor se publică și în gazete.

Cunoștințe folositoare.

O beufură plăcută.

— Ceaiul. —

Ceaiul se bea iarna. Beau ceaiu domniilor și orășeni, pentru că le mai înviorează simțurile. Și beau ceaiu oamenii dela sate, pentru că le mai încălzesc. Beau ceaiu și soldații și beu școlarii în loc de lapte.

Ceaiul este o beufură plăcută.

Când se pregătește, se pune într'un vas curat. Se fierbe până dă în clocote. Se pune în apă clocotită câteva frunze de ceaiu cât ieai cu două degete. Se trage vasul de pe foc. Se lasă câteva minute să stea, să se răcoască. După aceea se strecură. Se pune într'un pahar și se bea.

Ceaiul se cumpără din prăvălie. E pachetat în cutii mici.

Prăvălierii îl cumpără de prin alte părți ale țării. La noi în țară nu se găsește. Și nici în alte țări din Europa.

Patria ceaiului este China, Japonia și India, unde se cultivă în Asia, la răsărit și miază-zi. Aici se cultivă pământuri întregi cultivate cu copăcei de ceaiu de 2 metri înalți. Aceștia sunt *copăcii de ceaiu*.

Copăcelul de ceaiu este crengurit. Frunzele sunt mici. Pe margini sunt dințate. Seacă cu cele de măcieș. Numai cât sunt mai verzi. Sunt totdeauna verzi.

Florile sunt albe. Seamănă foarte mult cu florile de mure. Poate că ceva sunt mai mari.

Fructele sunt rotunde, roșii și cărnoase. Din copăcelul de ceaiu se întrebunțează frunzele.

În prăvălii încă se vând numai frunzele. Frunzele se face și beufura de ceaiu.

În frunze se găsește un fel de *oleiu*, care dă beufurii un miros plăcut. Se mai găsește și o otrăvă numită *teindă*. Aceasta otrăvește și ucide animalele.

De pe un copăcel de ceaiu se culeg frunzele de trei ori într'un an. Mai bune sunt frunzele cele mai tinere și mai fragede. Acestea se culeg încă prin luna Maiu. Din ele se face ceaiul cel mai bun și mai plăcut, numit *ceaiu imperial*.

Frunzele culese se pun pe rogojini, la soare, să se usce. Uscându-se repede, se învârtesc. Din acestea se face *ceaiul negru*.

Se pun frunzele uneori și pe lespezi mari și se uscă. Apoi se răsucesc în palme. Și se uscă din nou să se usce mai pe încetul.

Dacă frunzele, îndată după ce s'au cules, se uscă în aburi ferbinți, rămân tot verzi. Din acestea se face *ceaiul verde*. Ceaiul se uscă și se falsifică. Chinezii, ca să-i dea miros plăcut îl amestecă cu frunze de măslin, de nuc și de ulm. Iar ca să-i dea o culoare

mai frumoasă, frunzele răsucite de ceai le înmoaie în anumite prafuri coloratoare.

Ceaiul beut în măsură mică este plăcut. Mai ales în vreme de iarnă ne mai încălzește și ne înviorează.

Dacă însă se bea în măsură mare și fără măsură, e stricăcios. Aduce neastampăr în tot corpul, bătăi de inimă, dureri în stomac și nesomn.

Se folosește și ca leac în contra otrăvirii cu degetărită.

Ceaiul se aduce în țările de pe la noi, pachetat în lăzi mari de lemn, învelite în piele de bou.

În România se aduce într'un an până la cincizeci vagoane de ceai.

Ioan Popu-Câmpeanu.

Vârsta frumoasă.

În ziua de 6 Februarie a implinit *Părinte prepozit Simeon Pop Mateiu* frumoasa vârstă de 90 de ani. S'a născut la 6 Februarie 1833 în comuna Șard, județul Alba de jos și, după ce a purtat toate oficiile arhidiecezane, a ajuns la frumoasa treaptă a canoniciei, iar după moartea marelui Ioan M. Moldovanu la aceea de prepozit, adică de cel mai mare între toți canonicii Blajului. În 1921 Preafericitul Părinte al creștinătății din Roma l'a numit și prelat papal, o foarte înaltă vrednicie preoțească.

Părinte prepozit a fost toată viața sa un om harnic și cruțător, care întreaga avere sa și-a dăruit-o bisericii, pentru ajutorarea școlărilor săraci, și tot lor le va da și ceace a mai adunat de atunci, pe lângă aceea că a crescut pe la casa sa mai mulți școlari săraci.

Dorim, ca zilele pe cari le mai are rămânute dela Domnul, să-i fie cât mai senine și mai cu samă, să vadă odată pace înlăuntru și-n afara țării, o veche și frumoasă dorință a Preafericitului Sale.

Avem prea puțin grâu.

— Plugarii vor primi dela ministrul agriculturii câte 200 Lei pentru fiecare jugăr de pământ sămănat cu grâu. —

În Monitorul Oficial se publică o hotărâre a sfatului ministrilor din 25 Ianuarie, după care, *toți plugarii, cari sămăna la primăvară cu prilejul sămănturilor de primăvară grâu, primesc pentru fiecare jugăr sămănat cu grâu un premiu de 200 Lei dela stat.*

Ceice doresc să primească acest premiu să-și bage rugărilor prin pretura plășii la prefectura județului. În rugare vor arăta acurat, câte jugăre de pământ sămăna cu grâu. În zilele acestea se vor forma anume comisii, cari vor lua în samă rugărilor acestea și apoi ministrul agriculturii va plăti îndată cele 200 Lei celor în drept.

Pricina acestei hotărâri cuminte este, că de când s'a împărțit pământul între săteni, țara noastră are cu mult mai puțin grâu, decât pe vremea când pământul era stăpânit de domni.

— Tot mai e dreptate în lume. Am arătat și noi la vremea sa, că anul trecut guvernul liberal a dat afară pe nedreptul din slujbă pe primarul orașului din Târgul-Murăș, Dr. Ioan Harșia bagsama unde nu era și dânsul liberal. Dl Harșia a lăsat primăria, și-a deschis cancelarie advocațională, dar a părăsit guvernul. Zilele trecute cea mai înaltă judecătorie din țară a adus sentință, să dl. Harșia a fost lipsit pe nedreptul de oficiul său, l'a pus din nou în oficiu și a constrâns guvernul să-i plătească despăgubire.

ȘTIRI

Adresa gazetei:

„Unirea Poporului”, Blaj, județul Alba de jos.
Cancelaria administrației:
Strada Regina Maria, în casele Tipografiei.

— Pentru luminarea poporului. Fratele *Ilie Nărdădu* din *Feiurd* ne trimite o scrisoare plină de căldură și 6 lei peste prețul de abonament, ca să fie pentru fondul de susținere al gazetei.

Îi mulțumim călduros și de bani și de încurajare și îl socotim între binefăcătorii gazetei.

— Și *Japonia* au legătură cu *Papa*. Gazetele mari ale lumii întregi aduc știrea, că și Japonia s'a hotărât să trimită un *imputernicit* al său la curtea *Papii* dela Roma, așa că astăzi aproape nu mai este țară de dai Doamne, care să nu aibă legături de bună pretinie cu Vaticanul (palatul *Papei*).

— *Dl Iorga* a abzis de profesură. În legătură cu turburările studenților creștini dela universitatea din București împotriva *jidovilor*, s'a întâmplat, că *vestitul profesor Iorga* a spus în parlament și-n gazeta sa „*Neamul Românesc*”, că el nu poate aproba aceste turburări. Venind apoi zilele trecute la București profesorul universitar *A. C. Cuza* dela Iași, cel mai mare dușman al *jidovilor*, studenții dela București l'au slăvit, iară *Dl Iorga* i-au strigat: „*Jos cu el!*” În urma acestui fapt dureros, mai bagând apoi de seamă că la spatele studenților lucră chiar profesori împotriva *D. Sale*, *Dl Iorga* a scris *Dlui primministru Brătianu* o scrisoare, prin care abzice de profesură. *Dl Brătianu* nu i-a primit abzicerea, ba l'a rugat, chiar în parlament atât *D-Sa* cât și *dl ministru al școlilor, Angelescu*, să-și retragă abzicerea. *Dl Iorga* a rămas însă neînduplecat.

Trăgându-și pe seamă studenții, ce mare pierdere ar fi pentru ei abzicerea *dlui Iorga*, au început să-l roage înșiși, să nu o facă aceasta. Întrebare e însă, că putea-i vor îndupleca ori ba.

La toată întâmplarea universitatea și țara întreagă ar perde foarte mult prin abzicerea *dlui Iorga*.

— *Mort a suta oră*. Despre *Lenin*, *vestitul conducător al bolșevicilor din Rusia*, se spune că este foarte bolnav și că nu peste mult își va da obștescul sfârșit. E de însemnat, că până acuma despre *Lenin* oblu a 99-a oră a venit știrea, că a murit. Se vede că totdeauna ori a și înviat. Dacă va muri și a suta oră, cu greu eredem să se mai scoale; dar ce mai știi?

— *Urmările răboiului*. Că în privința cinstei și a omeniei ce urmări minunate a avut răboiul, vedem zilnic. Dar mai bine vorbesc numerii. Să vedem de pildă numai Clujul: În anul trecut s'au făcut la poliția din Cluj 6174 arătări. Dintre acestea 2439 sunt furturi, 29 spargerii, 182 înșălăciuni, 88 răpiri, 24 furturi domnești (de pe la bănci și fabrici), 28 sinucideri (cari s'au omorât ei înșiși), 2 ucideri, 54 preacurvii, 22 fapte împotriva statului, 5 lăpădări de rodul pântecului și 5 violări (răpirea verguricii). O mare parte a acestor făcători de rele sunt oameni tineri.

— *Căsătoria lui Mustafa Kemal Pașa*. Marele general al turcilor, *Mustafa Kemal Pașa*, cel ce i-a bătut atât de rău pe greci, s'a căsătorit, dupăcum spun gazetele englezești, zilele trecute la *Smirna*. Nevastă-sa este fata unui mare proprietar turc, care a fost crescută prin Franța și care a făcut mai multe călătorii, lucru neobișnuit la turci.

— *Zăpada a îngropat căsile*. În comuna *Tranis* din plasa *Huedinului* în ziua și noaptea de 24 Ianuarie a fost un viscol grozav, care a îngropat și mănât la vale căsile de lemn de pe coasta dealului. Astfel s'a întâmplat și

cu casa lui Simion Oltean, pe care vântul cel mare a aruncat-o în vale îngropând și omorînd, pe copilele Ileana de 8 ani și pe Maria de 5 ani. Pe părinții Simeon și Maria rămîndu-i greu, așa că puțină nădejde este să mai rămână în viață.

— **Averea fostului rege Constantin al Greciei** a fost confiscată din partea guvernului grecesco pe sama statului. Nu e destul, că nici trupul nu l-au lăsat să i-l îngroape în Grecia, ci și averea i-au confiscat-o. Oare ce va zice în sufletul său la toate acestea feciorul său, Gheorghe al doilea, regele de astăzi al Greciei?

— **Cum se cunosc banii falși de 500 Lei.** Am amintit în unul din numerii trecuți, că sunt foarte multe hârtii de 500 Lei falsificate. Iată cum se cunosc banii falși: La cei buni se văd foarte bine cele două capete, dacă le ții cătră lumină, pe când la cele false nu. Luăm apoi în mână un creion (ceruză), scriem pe hârtie numărul tipărit cu negru dela partea stîngă a hârtiei și-l înmulțim cu 25. De pildă $375 \times 25 = 9375$. Apoi ne uităm, ce fel de literă stă înaintea numărului 375. Se zicem că stă: B. Aceasta, fiind litera a doua, o subtragem din 9375, așadară $9375 - 2 = 9373$: această sumă o împărțim în două, așa: 93 și 73. Una dintre acestea este sume: 93 trebuie să fie aceeași cu numărul din mijloc de deasupra banului, iară cealaltă: 73 cu numărul din jos.

— **Primejdia revărsărilor de apă.** În urma zăpezilor și ploilor celor mari în Ungaria e mare primejdia de revărsări de apă. Dunărea la Budapesta e de 6 metri și jumătate și e aproape sigur că va mai crește încă. În cazul acesta partea de pe șes a orașului ar ajunge întreagă sub apă.

— **Un nou oraș va fi ridicat în 18 luni.** Turcii biruitori au hotărît, că mută capitala Turciei dela Constantinopol, care este chiar la marginea țării, la Angora, de unde a pornit toată biruința și care oraș zace mai la inima Turciei. Auzind americanii despre aceasta au și venit și s'au legat, că ei le fac un oraș minunat nou în decurs de cel mult 18 luni. În cazul acesta orașul Angora de astăzi ar rămânea numai o parte de oraș. Ei apoi ar schimba cursul râului Euguru, în așa fel, încât el să curgă prin mijlocul viitorului oraș. Orașul cel nou ar avea apă, scurgere de apă din toate casele, electricitate, telefoane, tramvaie, străzi largi de 40—70 metri și zidiri minunate. Zice, că turcii sunt învoiiți și nu peste mult vor subscrie contractul.

† **Vasile Tarcu**, funcționar la judecătoria de ocol din Târgu-Mureș, a răposat în Domnul după scurte suferințe, Marți, 6 Februar 1923, în etate de 71 ani. Fie-i țărâna ușoară!

Târgurile de peste săptămână.

(E arătată ziua târgului slobod. Târg de vite cu 2—3 zile înainte).

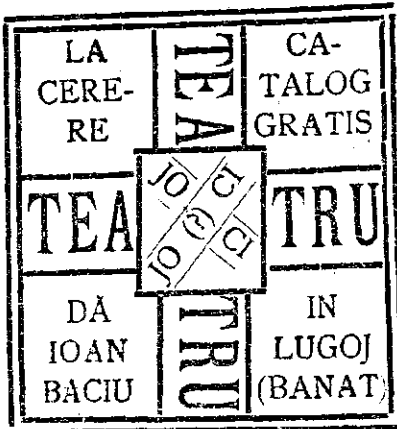
18 Februarie nou: Zărând, 19. Păpăuț, Reghinul săsesc, Sighetul Maramurășului, 20. Alțina, Țaga, Teiuș. 21. Bistrița, Boroșineul mare, Făget. 22. Chendu-mio, Guruslău, Mediaș. 24. Borșa, Crispătac, Cristur, Hălmaș, Miercurea Sibiului, Miercurea Murășului, Rodna veche, Sic.

Poșta gazetei.

Gh. Gavrișin. Ghelar. Abonamentul pe 1923 e achitat pe anul întreg, mai aveți o restanță de 20 lei de pe anul trecut.

Gh. Ludoșan. Climitelnic. Am primit bani trimiși în abonament pe anul 1922.

„Târnava”, Dicioșanmărtin. Ne miră, că plânsoarea celor 2 săteni, de când cu biletele pentru balul maseat, va supărat pe D-Voastră! Și ne miră și mai mult, că nici nu ați cetit cu destulă luare aminte articolul publicat de noi în numărul dela 28 Ianuar. Căci de cumva l-ați cetit bine și l-ați înțeles, atunci la nici o întâmplare, nu ați putea să ne puneți după cap o hulă așa de grea, precum ați binevoit s'o faceți. Acolo nu se cu-

BERSO
Tocurile și talpa de cauciuc
sunt mai eftine și mai durabile de cât pielea
Ne păzesc de umezală și frig.
Radio No. 2509

prinde altceva, decât plânsoarea celor 2 oameni, așa precum s'a desprins din graiurile lor. Noi, afară de introducerea, în care am povestit vizita ce ni-s'a făcut, nu am adaos nimic, decât întrebarea dela sfârșit, că, știe di prefect Dr. Emil Folea de vânzarea cu deasila a biletelor cu două peceti oficiale și cu număr și că, dacă știe, dă-și seama că un fond cu menire atât de frumoasă poate se ajungă urgisit tocmai fiindcă e adus în legătură cu o petrecere străină de înțelegerea sătenilor? Prin urmare, de ce suntem noi de rea credință, când publicăm o plânsoare făcută de 2 săteni, mai întâi în fața unui avocat, apoi la redacția noastră, la care plânsoare nu am adaos decât o întrebare foarte cuviincioasă, adresată unui bărbat, pe care îl cunoaștem foarte bine și ne-a fost și coleg de școală într'o vreme? Unde-i aici »reava credință«? Ni se pare, că chiar DV. o întoarceți pe această coardă, nu tocmai onorabilă...

Alt răspuns s'ar fi căzut să primim, însă nu dela »Târnava«, ci dela d. Folea. Anume, că biletele de bal nu s'au vândut cu sila priu sate, ori că dacă s'au vândut așa precum s'au plâns cei 2 săteni, atunci d. prefect nu știe de așa ceva și că, dacă totuși s'a întâmplat, a fost din prea marele zel al unor organe cari n'au înțeles bine îndrumările din Sănmărtin. În acest caz toată vâlva cu biletele ar fi avut o explicare firească. Și era scuzată și întâmplarea din comuna de lângă Blaj. Când colo, D-Voastră hai cu săpuneala asupra »Unirii Poporului«, care nu poate să-și închidă ușa dinaintea celor pentru cari muncește. Suma adunată pentru școli cu ocazia aceluia bal e frumoasă, fără îndoială. Cincizeci de mii de lei, nu-o culegi oricum de pe uliță. Și noi tocmai asta am dori, ca gloria acestei sume să fie ferită de plânsori ca ceea ce s'a făcut când cu desfacerea biletelor. Deci, soră »Târnava«, de ce te oblojești unde nu te-am atins? Noi n'avem nimic laolaltă, precum n'avem, de altfel, nici eu d. Folea, nic cu nimenea dela D-Voastră. Decât trebuie să încetăm plânsori ce ni se fac de prin sate, tocmai ca ele să fie leuite și să fie mulțumire și pace.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Aduc la cunoștința onor. public Blaj și jur, că mi-am deschis atelier mecanic în strada Regele Ferdinand și e cut tot felul de reparații la mașini imblătit, motoare, arme, stropitori de mașini de cusut și orice fel de reparații mecanice.

Rog tot sprijinul onor. public
EMERIC MAYER
mecanic.

(5) 4-4

Alexandru Sărătea

tâmplar în Blaj

Strada Mitropolitul Vancea

Primește tot felul de lucrări fine, mobile, din lemnul cel mai bun mahagon, palisandru etc.

Pregătește în timp foarte scurt uși feresti pentru case țărănești și a lucrări de măsur.

Primește mobile vechi pentru curățieftine.

(15) 2-

„PATRIA“

bancă pentru credit, comerț și industrie, societate anonimă — Blaj.

Indeplinește toate lucrările de bancă, dă împrumuturi, pe cambii, hipotecare și cont-curent, primește depuneri spre fructificare, mijlocește plățirea cecurilor americane.

Are un magazin de lemne „PLUGARUL”, unde se vinde tot felul de lemn pentru clădiri și măsurari, lemn de foc, pari de vie. Fabrica sa „VULCANUL” produce cărămida și țigla cea mai bună.

Prăvălia sa „CONSUM” vinde toate negoațele pentru trebuințele casei și pentru economie. Are ferărie bogată și tot felul de unelte. Are filială în Teiuș.

Se ocupa cu toți ramii de comerț.

Adresa telegrafică
„PATRIA“
Telefon, în Blaj Nr. 9, în Teiuș 11.

Adresa băncii:
„PATRIA“, BLAJ.

(10) 6—52